

ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ (ДПС)

Львівська пл., 8, м. Київ, 04053, тел.: (044) 272-62-55
E-mail: post@tax.gov.ua, сайт: www.tax.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 43005393

від 09.10.2026 р. № 1166/2/99-00-21-01-01-02 На № _____ від _____ 20____ р.

Комітет Верховної Ради
України з питань фінансів,
податкової та митної політики

Міністерство фінансів України
(код згідно з ЄДРПОУ 00013480)

Державна податкова служба України на виконання звернення Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики від 11.09.2026 № 04-32/10-2026/214659 (вх. ДПС № 769/2 від 11.09.2026) розглянула питання із застосування окремих норм податкового законодавства України та з урахуванням листа ДПС від 23.09.2026 № 1095/2/99-00-21-01-01-02 надає відповіді.

Розміщення таких відповідей на Загальнодоступному інформаційно-довідковому ресурсі (далі – ЗІР) за винятком відповідей на аналогічні питання, які вже розміщено в ЗІР, буде здійснено в належній рубриці в загальному порядку, встановленому для такого розміщення, за покликанням: <https://zir.tax.gov.ua/main/bz/view/>.

Додаток: на 7 арк. в 1 прим.

Заступник Голови

Теодозія ЧЕРНЕЦЬКА

Семенівська Наталія 247 81 87
Шибінська Ольга 272 63 63
Паушкіна Олена 247 35 64
Прищепа Олена 247 35 56

Документ СЕД ДПС від 09.10.2026 № 1166/2/99-00-21-01-01-02
Підписувач: Чернецька Теодозія Юріївна
Сертифікат: 4AF212836405D990400000077E63C007BE6EA00
Дієний з: 19.11.2025 по 18.11.2027

К
Державна податкова служба України
1166/2/99-00-21-01-01-02 від 09.10.2026

1. Ситуація: У серпні 2026 року нараховано винагорода за цивільно-правовим договором, а її виплату здійснено у вересні 2026 року. У Додатку 4 ДФ за серпень заповнюються графи 3а, 4а, 5а, а за вересень – графи 3, 4, 5.

Питання 1: В якому звітному періоді у зазначеній ситуації необхідно заповнювати рядок 05 Додатка 4 ДФ – у серпні та вересні 2026 року чи лише у серпні 2026 року, в якому було нараховано винагороду за цивільно-правовим договором?

Відповідь: Форми Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків – фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску для податкових агентів, крім фізичних осіб – підприємців та/або осіб, які провадять незалежну професійну діяльність (далі – Розрахунок ЮО), Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків – фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску для податкових агентів, які є фізичними особами – підприємцями та/або особами, які провадять незалежну професійну діяльність (далі – Розрахунок ФОП / НПД) та Порядок заповнення та подання податковими агентами Податкових розрахунків сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків – фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску (далі – Порядок), затверджені наказом Міністерства фінансів України від 13.01.2015 № 4, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.01.2015 за № 111/26556, зі змінами.

Відповідно до підпункту 1 пункту 4 підрозділу 2 розділу II Порядку з урахуванням пункту 2 підрозділу 2 розділу III Порядку загальна частина додатка 4ДФ до Розрахунку ЮО або додатка ФІЗ-4ДФ до Розрахунку ФОП / НПД містить інформацію про реквізити, де, зокрема:

у рядку 05 навпроти напису «Працювало за цивільно-правовими договорами» проставляється кількість працівників, які працюють за цивільно-правовими договорами у звітному періоді, за якими здійснюється нараховування доходу за ознакою доходу «102».

Отже, рядок 05 додатка 4ДФ до Розрахунку ЮО або додатка ФІЗ-4ДФ до Розрахунку ФОП / НПД заповнюється у разі нараховування доходу за ознакою доходу «102».

2. Ситуація: ТОВ у 2024 році придбало у імпортера медичне обладнання. Імпортер надав копію декларації про відповідність Технічному регламенту щодо медичних виробів, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 2 жовтня 2013 року № 753, строк дії якої закінчився 26.02.2026. У вересні 2026 року ТОВ планує здійснити продаж зазначеного медичного обладнання.

Питання 1: Чи має право ТОВ у вересні 2026 року застосовувати ставку ПДВ 7 відсотків відповідно до підпункту «в» пункту 193.1 статті 193 Податкового кодексу України (далі – Кодекс) при продажі зазначеного медичного обладнання.

Відповідь: Відповідно до підпункту «в» пункту 193.1 статті 193 Кодексу ставка ПДВ у розмірі 7 відсотків встановлюється, зокрема, на операції з постачання на митній території України та ввезення на митну територію України лікарських засобів, дозволених для виробництва і застосування в Україні та внесених до Державного реєстру лікарських засобів, а також медичних виробів, які внесені до Державного реєстру медичної техніки та виробів медичного призначення або відповідають вимогам відповідних технічних регламентів, що підтверджується документом про відповідність, та дозволені для надання на ринку та/або введення в експлуатацію і застосування в Україні.

Отже, для застосування ставки ПДВ у розмірі 7 відсотків при постачанні медичного обладнання необхідним є виконання умов, визначених підпунктом «в» пункту 193.1 статті 193 Кодексу, зокрема наявність документа про відповідність, що підтверджує відповідність медичного обладнання вимогам відповідного технічного регламенту, та його дозвіл для надання на ринку та/або введення в експлуатацію і застосування в Україні. Якщо на дату постачання медичного обладнання зазначені умови не виконуються, така операція з постачання оподатковується ПДВ за основною ставкою 20 відсотків.

3. Ситуація: ТОВ перебуває на загальній системі оподаткування. Планова документальна перевірка підприємства не проводилася з 2016 року.

Питання 1: Які документи ТОВ зобов'язане зберігати станом на поточну дату та за які звітні періоди документи можуть бути знищені?

Питання 2: Чи зупинявся перебіг строків зберігання документів, установлених у статті 44 Кодексу, у період дії карантину, запровадженого у зв'язку з COVID-19, та воєнного стану, і якщо так, як це впливає на визначення строків зберігання документів за відповідні звітні періоди?

Відповідь на питання 1 - 2

Вимоги до підтвердження даних, визначених у податковій звітності, а також документального підтвердження виконання вимог податкового та іншого законодавства, контроль за виконанням якого покладено на контролюючі органи, встановлено у статті 44 Кодексу.

Для цілей оподаткування відповідно до пункту 44.1 статті 44 Кодексу платники податків зобов'язані вести облік доходів, витрат та інших показників, пов'язаних із визначенням об'єктів оподаткування та/або податкових зобов'язань, на підставі первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, інших документів, інформації, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків і зборів, ведення яких передбачено у законодавстві.

Платникам податків забороняється формування показників податкової звітності, митних декларацій на підставі даних, не підтверджених документами, що визначені в абзаці першому пункту 44.1 статті 44 Кодексу.

Для обрахунку об'єкта оподаткування платник податку на прибуток використовує дані бухгалтерського обліку та фінансової звітності щодо доходів, витрат та фінансового результату до оподаткування (абзац перший пункту 44.2 статті 44 Кодексу).

У пункті 44.3 статті 44 Кодексу встановлено строки, протягом яких платники податків відповідно зобов'язані забезпечити зберігання документів та інформації, визначених у пункті 44.1 статті 44 Кодексу, а також документів, пов'язаних із виконанням вимог законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.

Зокрема, пунктом 44.3 статті 44 Кодексу передбачено мінімальні строки зберігання документів та інформації залежно від їх виду та призначення, які становлять 2555, 1825 або 1095 днів відповідно до підпунктів 44.3.1 – 44.3.4 цього пункту.

При цьому передбачені у пункті 44.3 статті 44 Кодексу строки зберігання документів та інформації продовжуються на період зупинення відліку строку давності у випадках, передбачених у пункті 102.3 статті 102 Кодексу (абзац восьмий пункту 44.3 статті 44 Кодексу).

Крім того, у пунктах 102.2 та 102.2¹ статті 102 Кодексу передбачено випадки, за яких грошове зобов'язання може бути нараховане без дотримання строків давності, визначених пунктом 102.1 статті 102 Кодексу.

Відповідно до пункту 102.3 статті 102 Кодексу відлік строку давності зупиняється на будь-який період, протягом якого:

платник податків перебуває поза межами України, якщо таке перебування є безперервним та дорівнює чи є більшим за 183 дні;

контролюючому органу згідно із законом та/або рішенням суду заборонено проводити перевірку (перевірки) платника податків;

контролюючим органом зупинено, продовжено, перенесено строки проведення перевірки у порядку, передбаченому у статтях 44, 82 та 85 Кодексу або Митному кодексі України;

контролюючий орган не може провести перевірку та самостійно визначити суму грошових зобов'язань платника податків у зв'язку зі:

складанням акта про неможливість проведення перевірки (крім випадку визнання незаконними дій зі складання такого акта);

недопущенням платником податків посадових осіб контролюючого органу до перевірки при дотриманні умов контролюючим органом:

визначеним у підпункті 41.1.1 пункту 41.1 статті 41 Кодексу, передбаченим у статті 81 Кодексу;

визначеним у підпункті 41.1.2 пункту 41.1 статті 41 Кодексу, передбаченим у статті 349 Митного кодексу України;

оскарженням платником податків у судовому порядку рішення контролюючого органу про проведення перевірки (крім випадків визнання протиправним та/або скасування такого рішення);

здійсненням адміністративного або судового оскарження платником податків рішення контролюючого органу про нарахування грошового зобов'язання.

Відповідно до пункту 44.4 статті 44 Кодексу якщо документи, визначені у пункті 44.1 статті 44 Кодексу, пов'язані з предметом перевірки, проведенням процедури адміністративного оскарження, прийнятого за її результатами податкового повідомлення – рішення або судового розгляду, такі документи повинні зберігатися до закінчення перевірки та передбаченого у законі строку оскарження прийнятих за її результатами рішень та/або вирішення справи судом, але не менше строків, передбачених у пункті 44.3 статті 44 Кодексу.

У разі отримання платником податків згідно з пунктом 86.14 статті 86 Кодексу від контролюючого органу інформації про виявлені обставини (факти), що можуть свідчити про здійснення операцій із метою надання неправомірної вигоди службовій особі іноземної держави, документи, визначені у пункті 44.1 статті 44 Кодексу, якщо вони підтверджують зазначені обставини (факти) та/або є підставою для відображення в обліку операцій, пов'язаних із зазначеними обставинами (фактами), зберігають протягом строків, передбачених у пункті 44.3 статті 44 Кодексу, збільшених на 1095 днів.

Водночас, у пункті 52² підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу встановлено, що на період з 18 березня 2020 року по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19), зупинявся перебіг строків давності, передбачених у статті 102 Кодексу.

Дію пункту 52² підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу зупинено на період дії воєнного, надзвичайного стану згідно із Законом України від 15 березня 2022 року № 2120-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану».

Крім того, у пункті 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу встановлено, що тимчасово, на період до припинення або скасування воєнного стану на території України, введеного Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні», справляння податків і зборів здійснюється з урахуванням особливостей, визначених у пункті 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.

Відповідно до підпункту 69.9 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу, тимчасово, до 01 серпня 2023 року,

для платників податків та контролюючих органів зупинявся перебіг строків, визначених у податковому законодавстві та іншому законодавстві, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, крім випадків, передбачених у підпункті 69.9 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.

Згідно з підпунктом 69.36 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу для контролюючого органу та платників податків зупиняється відлік строку давності щодо документальних планових та позапланових перевірок, які не проводяться згідно з підпунктами 69.2², 69.35¹ та 69.35² пункту 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.

Для платників податків продовжуються строки зберігання документів та інформації, визначених у пункті 44.1 статті 44 Кодексу, на період зупинення відліку строку давності, передбаченого абзацом першим підпункту 69.36 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.

Перелік типових документів, що створюються під час діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування, інших установ, підприємств та організацій, із зазначенням строків зберігання документів, затверджений наказом Міністерства юстиції України від 12.04.2012 № 578/5, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 17.04.2012 за № 571/20884 (далі – Перелік № 578/5).

Перелік № 578/5 застосовується для визначення строків зберігання типових документів, їх відбору на постійне чи тривале зберігання або для знищення.

Крім того, у пункті 2.12 Переліку № 578/5 встановлено, що забороняється знищувати документи без попереднього проведення експертизи їхньої цінності.

У підрозділі 4.2 «Бухгалтерський облік та звітність» розділу 4 Переліку № 578/5 встановлено строки зберігання різних видів документів, що створюються під час діяльності підприємств, установ та організацій, а також примітки до окремих статей, які уточнюють порядок застосування таких строків.

При цьому згідно зі статтею 336 підрозділу 4.2 розділу 4 Переліку № 578/5 первинні документи і додатки до них, що фіксують факт виконання господарських операцій і стали підставою для записів у регістрах бухгалтерського обліку та податкових документах (касові, банківські документи, ордери, повідомлення банків і переказні вимоги, виписки банків, корінці квитанцій, банківських чекових книжок, наряди на роботу, акти про приймання, здавання і списання майна й матеріалів, квитанції і накладні з обліку товарно-матеріальних цінностей, рахунки-фактури, авансові звіти тощо) зберігаються протягом п'яти років з урахуванням примітки до статті 186 Переліку № 578/5.

Разом з тим у Правилах організації діловодства та архівного зберігання документів у державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 18.06.2015 № 1000/5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 22.06.2015 за № 736/27181 (далі – Правила № 1000/5) передбачено, що документи з моменту створення чи надходження і до

передавання на зберігання в архів зберігаються за місцем формування справ у службі діловодства або інших структурних підрозділах. Вилучення документів для знищення без проведення попередньої експертизи їх цінності забороняється.

З огляду на викладене 01.08.2023 не може вважатися єдиною датою поновлення відліку строків давності щодо всіх документальних планових та позапланових перевірок.

Визначення строків давності здійснюється окремо щодо кожної документальної перевірки з урахуванням положень статті 102 та підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу у редакції, чинній у відповідний період, а також виду, предмета та підстав проведення відповідної перевірки, належності платника податків до відповідної категорії та встановлених у законодавстві умов і обмежень щодо проведення таких перевірок.

При цьому враховуються, зокрема, відповідний податковий (звітний) період, тривалість строку давності, визначена у статті 102 Кодексу, граничний строк та фактична дата подання податкової декларації, дата подання уточнюючого розрахунку (у випадках, передбачених у Кодексі), а також періоди зупинення та поновлення відліку строку давності.

Водночас факт не проведення документальної планової перевірки платника податків з 2016 року сам по собі не є достатньою підставою для визначення звітних періодів, за які документи можуть бути знищені. Можливість знищення документів визначається з урахуванням установлених у законодавстві строків їх зберігання, періодів зупинення та поновлення відліку строків давності, інших передбачених у Кодексі обставин, що впливають на тривалість зберігання документів, а також вимог законодавства у сфері архівної справи.

Відповідно обов'язок платника податків щодо зберігання документів та інформації визначається з урахуванням строків, установлених у статті 44 Кодексу, а також положень статті 102 та підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу, що впливають на тривалість таких строків, у редакції, чинній протягом відповідного періоду.

4. Ситуація: ТОВ відправило покупцю товар через оператора поштового зв'язку «Нова пошта». Внаслідок обстрілу складу поштового оператора товар було знищено. На момент його знищення право власності на товар залишалося за ТОВ.

Питання 1: Якими документами ТОВ має підтвердити факт знищення товару внаслідок обстрілу?

Питання 2: Чи має право ТОВ застосувати положення пункту 32¹ підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу та не нараховувати податкові зобов'язання з ПДВ відповідно до пункту 198.5 статті 198 Кодексу щодо товару, знищеного внаслідок обстрілу під час його перебування у поштового оператора?

Питання 3: Чи зобов'язане ТОВ самостійно отримувати сертифікат Торгово-промислової палати України про форс-мажорні обставини.

Відповідь на питання 1-2

Відповідно до пункту 187.1 статті 187 Кодексу визначено, що датою виникнення податкових зобов'язань з постачання товарів / послуг вважається дата, яка припадає на податковий період, протягом якого відбувається будь-яка з подій, що сталася раніше:

а) дата зарахування коштів від покупця / замовника на рахунок платника податку в банку / небанківському надавачу платіжних послуг як оплата товарів / послуг, що підлягають постачанню, а в разі постачання товарів / послуг, оплата яких здійснюється електронними грошима, – дата зарахування електронних грошей платнику податку як оплата товарів / послуг, що підлягають постачанню, на електронний гаманець, а в разі постачання товарів / послуг за готівку – дата оприбуткування коштів у касі платника податку, а в разі відсутності такої – дата інкасації готівки у банківській установі, що обслуговує платника податку;

б) дата відвантаження товарів, а в разі експорту товарів – дата оформлення митної декларації, що засвідчує факт перетинання митного кордону України, оформлена відповідно до вимог митного законодавства, а для послуг – дата оформлення документа, що засвідчує факт постачання послуг платником податку. Для документів, складених в електронній формі, датою оформлення документа, що засвідчує факт постачання послуг платником податку, вважається дата, зазначена у самому документі як дата його складення відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», незалежно від дати накладення електронного підпису.

Таким чином, на дату передачі товару перевізнику, постачальник зобов'язаний визначити податкові зобов'язання з ПДВ (якщо товар не був оплачений до дати відвантаження) за операцією з постачання товару та скласти і зареєструвати в Єдиному реєстрі податкових накладних податкову накладну.

Правомірність застосування платниками податків тих чи інших норм податкового законодавства визначається за результатами документальної перевірки.

Для більш розширеної відповіді, пропонуємо звернутися до ДПС для отримання індивідуальної податкової консультації відповідно до пункту 52.1 статті 52 Кодексу з детальним описом здійснюваних операцій.

Відповідь на питання 3

Питання засвідчення обставин непереборної сили регулюється Законом України від 02 грудня 1997 року № 671/97-ВР «Про торгово-промислові палати в Україні». Тому, з метою визначення особливостей підтвердження форс-мажорних обставин, в тій чи іншій ситуації, пропонуємо звернутися до Торгово-промислової палати України або уповноважені нею регіональні торгово-промислові палати.